

Magyar Kávésipar

(Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar)

A Budapesti Kávésipartársulat és a Budapesti Kávésok Szövetsége
HIVATALOS LAPJA

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 60 kor. Félévre 30 kor. <i>A lapot az Ipartársulat tagjai a tagdíj fejében díjtalanul kapják.</i></p>	<p>Szerkesztő és laptulajdonos: BARTA MANÓ</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Teréz-körút 24/a Telefon: 68—15. Megjelen minden hó 1. és 15. napján.</p>
--	---	--

Iparunk válsága.

Nagy betegségek, lázas válságok után az emberi testben sokszor oly utóbajok lépnek fel, amelyek gyógyítása sokszor nehezebb, mint az alapbetegségé.

Ezt a jelenséget tapasztalhatjuk nemcsak az egyéni életben, de a nemzetek és társadalmak életében is. Míg a hat évig tartott nagy betegségből idestova kilábalunk, addig annak utóbajai: a háborus láz és a fejtetőre állított gazdasági élet még mindig erősen éreztetik hatását, nemcsak nálunk, de az egész világon.

Természetesen a gyógyulás és konszolidáció annál könnyebb és gyorsabb ott, ahol maga a betegség kevésbé viselte meg az erőket, ahol a háboru következményeit maga a hadviselés terheinek jobb elosztása és a győzelemnek tudata enyhébbekké és könnyebben elviselhetőkké tette.

Sajnos, hazánk nem ebbe a csoportba tartozik. Mi nemcsak a háboru terheit viseltük súlyosabb mértékben, mint a többi hadviselő, tudjuk, a régi monarchia népei között a magyarság hozta a legnagyobb véráldozatot és mi tápláltuk nemcsak a monarchia népét, de legnagyobb részben a központi hatalmak hadseregeit is, hanem a veszített háboru után társadalmunk szervezetenlensége folytán újabb betegségbe — a bolsevizmus vörös ragályába — estünk, amely erőnket annyira felémésztette, hogy gazdaságunk még most sem képes lábraállani és míg a többi államok már-már a békegazdálkodás felé közelednek, addig mi még mindig háborus rendszabályok mellett tengetjük életünket.

A háboru — mint saját testünkön tapasztaltuk — minden egyéni és társadalmi erőt saját céljainak szolgálatába állított. A háboru céljainak szolgálatában különféle rendszabályok Procrustes ágyába szorítottatott minden egyéni gazdasági és társadalmi tevékenység.

Behozatalunk megszűnt — pótlanyagokhoz kellett fordulnunk, amelyek segítségével úgy ahogy elvergődünk — és vergődünk.

Ez a helyzet érezteti hatását még most is és fog tartani — bizonytalan ideig.

A mi iparunk, amely speciálisan békés viszonyokra van alapítva és amely csak ilyen viszonyok mellett bír fejlődni, érezte és érzi a helyzet válságos jellegét. Ha a háboru alatt nagy önfeláldozás és óriási munka mellett ki birtuk tartani, most annál súlyosabban érezzük a kimerült gazdasági élet, a háborus rendszabályok és korlátozások terhét és nagy aggodalommal nézünk a jövő elé.

A háboru előtti időkben a kávéipar inkább luxusipar volt, az ezen fogalomnak megfelelő keretekben. Szórakozást és pihenést nyújtott a főváros polgárának, módot és alkalmat adott a társadalmi érintkezésre, kulturális tevékenységre stb., stb. Az ipar működésének szabadsága csaknem korlátlan volt, azt és oly formában és akkor, amely formában és amikor közönsége megkívánta.

Mindazok a szórakozások, különleges élvezetek, amelyekhez az egyén nehezen, vagy csak kivételesen juthatott, a kávéházban mindenkinek olcsó pénzen rendelkezésre állottak. A legkisebb kávéházban rendelkezésre állott telefon, a szórakoztató társasjátékok eszközei: billiárd, sakk, dominó, sokszor kuglizó és ami talán a legnépszerűbb és a budapesti kávéházak specialitása volt: az egész világsajtó.

Közmondásos volt a kávéházak cikkeinek sokfélesége, hiszen levélpapirtól — aspirinig, különlegességi dohánygyártmányoktól — a legkülönbözőbb és legkülönbözősebb ételek és italokig minden kapható volt. Zene, mozi és hangverseny mind meg volt található a budapesti kávéházakban.

Ehhez járult: a személyzet jó, szorgálatkész, ügyes és előzékeny volt és kedvvel és szívesen szolgálta ki a vendéget,

A személyzet fizetése, az üzletvitel költségei nem róttak elviselhetetlen terheket a kávéásra. Áru bőségesen és könnyen volt a világ bármely tájáról beszerezhető.

Mindezen — ma már paradicsomnak látszó — életnek véget vetett a háboru. A háborus célok szolgálatában takarékoskodnunk kellett minden anyaggal. A fűtő- és világítóanyagok termelésének nehézségeire

való tekintettel életbelépett az eladdig még a kávé-siparban ismeretlen záróra, mely fokozatosan mind rövidebben állapított meg. Megszűnt az üzemidő teljes kihasználásának lehetősége, ami súlyosan megterhelte a kávéházak budgetjét az elmaradt bevételek folytán.

Azután — a személyzeti kérdés. Hadbavonult munkásainkat csak selejtes másodrendű személyzettel pótolhattuk, akiknek költségei, bérei a háborus viszonyok által előidézett drágaság folytán mindinkább növekedtek. A háborúból visszatért személyzet az akkori zűrzavaros viszonyok folytán mind nagyobb és nagyobb követeléseket támasztott, így új és be nem vált rendszerek bevezetését erőszakolta ki, úgy hogy ma egy kávéház személyzeti kiadásai sokszorosan túlhaladják annak békeidőbeli forgalmát.

Megszűnt a külföldi behozatal és tisztán a hazai anyagokra voltunk utalva. Már pedig a kávéházak üzemanyagainak 80%-a importáru. Elfogyott a kávé, a tea, a kakaó és csokoládé. A hazai termékek is a megcsökkent termelés folytán csak korlátozott mértékben állottak rendelkezésünkre, sőt egyesek elosztása hatósági gondoskodás tárgyává tétetett. A tej- és cukorfogyasztás előbb korlátoztatott, majd egészen eltiltatott, a lisztből készült tápanyagok fogyasztása is szigorú rendszabályokkal korlátoztatott. Pót- és kiegészítőanyagokra kellett áttérnünk és fentartani üzemünket.

A közönség pedig, melyet e korlátozások épp úgy sújtottak, a kávéházban kereste és találta fel azt a helyet, ahol szükségleteit a lehetőséghez képest inkább fedezhette. A kávéház luxus- és szórakozóhelyből teljesen közéletmészé üzemé vált és ehhez képest forgalma megmaradt ugyan, sőt sokszor növekedett, de e forgalom lebonyolítása sokkal nagyobb költséggel és fáradtsággal járt, mint béke idején.

Mert a beszerzési árak nőttön-nöttek. Egyoldalú gazdasági politikánk miatt az illetékes hatóságok az árak szabályozásához csak akkor láttak energikusan, amikor azok már szinte elérhetetlen magasra szöktek. És ekkor is ott és úgy fogtak hozzá, hogy a fogyasztó az árak szabályozásának csak hátrányait — előnyeit a legritkábban érezte. Sőt az árak maximálása volt a szülőanyja az annyira felvirágzó lánckereskedelemnek, melynek bilincsei közül alig-alig bírnak kiszabadulni.

Hiányzott a rendszeres terv, amely az egész gazdasági életet a termelőtől, a közvetítő kereskedelem különböző fázisain keresztül, a fogyasztóig átölelte volna, a hatósági intézkedések e részben ötletszerűleg, sokszor csak hogy valami történjék, intézkedtek.

Sajnos, e részben ma sem érezhető javulás. Az országos központi árvizsgáló bizottság még mindig működik és tartja a Damokles-kardot minden iparüző feje felett.

Pedig e Damokles-kard — most botra változott és a legújabb törvényhozás dicsősége, hogy ezt meghogytatja a magyar ipar és kereskedelem felett.

A közterhek terén is a háboru nagyon válságos helyzetet teremtett. Adóemelések, háborus adók, vagyonadó, jövedelmi adó, a székesfőváros külön járuléka, pezsgő- és vígalmi adó, felemelt járadéjak, világitási adó, betegsegélyző pénztári díjak felemelése, szinte elviselhetetlen terhet rónak az iparüzőre. Pedig még meg sem hoztattak azok a törvények, amelyek a háborus költségeket fogják adó formájában az adófizetőre áthárítani.

Tehát míg egyik oldalon a terhek sokszoros emelkedése, addig a mérleg másik oldalán a forgalom és bevételek csökkenését észlelhetjük.

Igaz ugyan, hogy a beszerzési árak emelkedésével a kávéházak árának is emelkedni kellett, de ez sokkal szerényebb mértékben történt, mert a kávésipar mindig számított arra, hogy e viszonyok csak átmenetiek és még áldozatok árán is arra törekedett, hogy közönségét megtartsa.

Sajnos, ez átmenet nagyon is hosszúra nyulik. A közönség fizetőképessége ez áldozatkészség dacára meggyengült és a kávéházak látogatása csak az elkerülhetetlen szükség mértékére apadt.

Ez a helyzet és hová fog ez vezetni? Van-e módja az orvoslásnak?

Ugy véljük, hogy van, mert kell lenni! Annál is inkább, mert e nehézségek nemcsak a mi iparunkban, mutatkoznak, de más iparágakban is, talán azok természetéhez mért elűtő formában. Már pedig államérdek, hogy ha a háboru terheit viselnünk kell, legyenek fizetőképese adóalanyok.

Nem szabad az ipar és kereskedelmet politikai jelszavak örve alatt tönkre tenni.

Vissza kell térnünk a békeidők gazdálkodási formáihoz. Ez pedig a szabad ipar, szabad forgalom és a jog és vagyonbiztonság jegyében történt.

Meg kell szüntetni, vagy legalább is enyhíteni kell azokat a korlátozásokat és rendszabályokat, amelyek fentartása ma már nem feltétlen szükséges.

Illetékes helyen konstatáltatott, hogy a záróra-korlátozások nagyon csekély tüzelőanyagmegtakarítással jártak, minthogy a villanytelemek gépei éjjel-nappal működnek. Sőt a világitási korlátozások által elmaradt bevétel ez üzemek mérlegét hátrányosan befolyásolta. Van-e még célja e rendelkezésnek?

A be- és kivitelt — valutáris okokból — korlátozó rendelkezések a csempészet felvirágzására és az árak emelkedésére vezettek. Talán a valutáris kérdések megoldásának más módja is lenne, mint a lábbadozó gazdasági élet legfőbb ütőerének — a szabad forgalomnak alákötése.

A szabad forgalomtól várjuk az áruhiány megszüntét és az egészséges versenyszonyok helyreállítást.

Nem látunk okot az árszabályozás intézményének fentartására sem. Elég soká vetett béklyót az OKÁB. a főváros kereskedelmére és iparára, úgy tudjuk, és e részben minden gazdasági törvény és tapasztalat mel-

lettünk szól, minden ártulhajtásnak legjobb szabályozója — a szabad verseny.

Az új közterheknél is vigyázni kell arra, hogy a fürdővízzel együtt a gyermek is ki ne öntessék, mert régi közmondás, hogy „jobb a sűrű garas, mint a ritka korona“.

Végül, de nem utoljára — első és elengedhetetlen feltétele minden regenerálódási folyamatnak, normális gazdasági viszonyokra való áttérés. Ideje volna, hogy gazdaságunk a hatósági intézkedések korlátozásai alól felszabadulva, teljes mértékben járulhasson hozzá a reá váró feladatok lerovásához.

A tanonckérdés.

Folyó évi július hó 12., 13. és 14. napjain tárgyalta a kereskedelemügyi miniszter által összehívott szakértekezlet az ipartörvény tervezetének II. részét, mely a tanoncok, fiatalok és nőmunkások jogviszonyait van hivatva szabályozni. Anélkül, hogy a tervezett intézkedéseket részletesen ismertetni és megbirálni akarnók, konstatálni kívánjuk azt a tényt, hogy a tanonckérdés ismét napirendre tűzetett.

Ugyancsak ipartársulatunk szakiskolai felügyelőbizottsága a legutóbb tartott ülésében behatóan foglalkozott ipartársulatunk szakiskolájának ügyével, kutatni kívánva azokat az okokat, amelyek a legutóbbi tanévben a szakiskola elnéptelenedéséhez vezettek és keresve azt a módot, hogy hogyan lehetne a szakiskolát az előbbi évek színvonalára emelni.

Nem szükséges részletesen ecsetelnünk, hogy mily jelentősége van általában minden iparban a tanonckérdésnek. Sokszor ismételt és letárgyalt tény, hogy a megcsontított Magyarország ifjúságát kereskedelmi és ipari pályákra kell terelni, hogy ily módon a jövőben produktív munkásokra tegyünk szert. Ha valamely ipart fenn akarunk tartani és fejleszteni, gondoskodnunk kell arról a munkáspótlásról, mely hivatva van a megfogyott ipartűzők helyét először mint munkás, majd idővel, mint önálló iparos betölteni.

E megfontolásból kiindulva szükséges volt mindazon eszméket újból felszínre hozni, amelyek a mai helyzet megjavítására alkalmasak. Iparunkban tanuló ma alig van és az akik vannak, azok kvalifikációja sem olyan, amely megfelelné a mai sok intelligenciát és ügyességet igénylő tevékenységünknek. Ennélfogva még áldozatok árán is oly elemeket kell bevonnunk, akiknek az iparba való befogadása kilátást nyújt arra, hogy az ily módon fejlődő munkásanyag révén iparunk is újabb fejlődés elé néz.

Nagyon helyeselnék tehát az ipartársulatnak azt a felhívását, amelyet a főváros összes iskoláinak vezetőségéhez intézett azon célból, hogy hívják fel az iskolát elhagyó megfelelő koru növendékek és azok gyámjainak figyelmét a kávéiparban megnyilatkozó existenciális lehetőségekre. Az ily módon jelentkező tanoncok elhelyezését maga az ipartársulat különös gondossággal kívánja eszközölni, az elhelyezett tanoncok felett messze menő ellenőrzést és felügyeletet kíván gyakorolni, úgy, hogy azok testi és szellemi fejlődése minden irányban biztosítva legyen.

Ugyancsak felhívta az ipartársulat az összes tagokat arra, hogy mindenki, akinek módjában áll, vegyen fel tüzlete nagyságához mért számú tanoncot és biztosítson azoknak legalább is teljes élelmezést.

Megfontolás tárgyává tételt a tanoncotthonok felállításának kérdése, melynek megoldása azonban a mai szűkös lakásviszonyok mellett csaknem teljesen lehetetlen és ezért e kérdés megoldása csak a fővárosi lakáskérdés újabb szabályozásának idején fog megtörténni. Addig is azonban a munkaadó kötelességévé tétetik, hogy a tanoncok elhelyezése iránt, amennyire csak a viszonyok megengedik, gondoskodjék.

Lapunk szűk kerete nem engedi, hogy e kérdés fontosságát kártársaink előtt minden oldalról megvilágítsuk. Mindenki saját és ipara érdekében cselekszik, ha az ipartársulat felhívását megszívleli és tanoncotokat nevel. Aki erre hajlandó, e kívánságát jelentse be az ipartársulat irodájában.

Ujjonnan belépett tagok:

Szabó József, „Magyar Nemzet“, IX., Szvetenay-utca 27.
Sárkány Lajos. Hűvösvölgy végállomás.
Silberer Andor, „Kisfaludy“, VIII., Kisfaludy-utca 13
Rác Károly, „Casino“, II., Margit-körút 40.
Propper Márton, „Fészek“, VI., Andrassy-ut 81.
Krug Ferenc, „Krisztina“, I., Krisztina-körút 81,
Berger Henrik, VI., Hermina-ut 33/b.
Burger Jenő, „Adria“, VIII., Baross-utca 84.
Neumann Ignác és fia, VII., Garay-tér 16.
Ujhegyi József, „Casino“, X., Fűtér-utca 13.
Özv. Schwartz Albertné, „Ludovika“, IX., Üllői-út 115.
Miklós Jenő, „Aequator“, VII., Wesselényi-utca 69.
Mittl Serafin Ferenc, Gellérthegyi kiosk.
Tóth Mihály, „Óbudai Otthon kávéház“, Szentlélek-tér 4.

Felkérjük t. kártársainkat, az egyes jelentkezők elleni észrevételeiket legkésőbb a közzétételtől számított 8 napon belül ipartársulatunk irodájával közölni szíveskedjenek.

BOKOR ÉS SZÉCSI B. T.
SOLTVADEKERTI FAJBORPINCÉSZET

Ajánlja legkittünőbb uralági ő és új fa-
borait, házhoz szállítva, jutányos áron.
Bármely mennyiség kapható.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 37 sz.
Telefon: 2—58.

VEGYES HIREK.

Tagértekezlet. A legközelebbi tagértekezlet f. hó 19-én tartatik meg az Országos Iparegyesület üléstermében (VI., Gróf Zichy Jenő-utca 4.). Tekintettel a napirend rendkívül fontos tárgyra, kérjük t. kartársaink minél számosabb megjelenését.

Az országos iparegyesület folyó évi július 6-án tartott évi rendes közgyűlésében ipartársulatunk alelnökét, Losonczy Gusztávot, az Országos Iparegyesület igazgatósági tagjainak sorába választotta. Nagy örömről szolgál, hogy a választás által az iparegyesület igazgatósága ily kiváló és tehetséges munkatárssal bővül, másrészt pedig, hogy az iparegyesület és ipartársulatunk között fenálló kapcsolat e választás folytán még szorosabbá vált.

A Magyar Kávésok Országos Szövetségének szétküldött belépési felhívásai szép számban aláírva visszaérkeznek. Ujabbán Sátoraljaihelyből, Győrből, Szombathelyről, Békéscsabáról érkeztek jelentkezések. Az előkészítő bizottság újabb körlevélben fordult azokhoz a kávésokhoz, akik csatlakozásukat még eddig nem jelentették be, hogy azt mielőbb tegyék meg. Addig is azonban, amíg a szövetség véglegesen megalakítható lesz, a Budapesti kávésok szövetsége minden irányban készséggel áll a vidéki kartársak rendelkezésére, ha ők levélben, vagy szóbelileg felkeresik.

Az árak felemelése. A legutóbbi napok folyamán arról értesültünk, hogy az OKÁB. egyes nagyobb és igényüzletek kérésére megengedte, hogy ezek egyes cikkek (tea, fagylat, csokoládé) árát a 8980/1920. OKÁB. sz. rendeletben megszabottaknál magasabb összegben számítsák fel. Minthogy ipartársulatunk azon az állásponton van, hogy a maximális árak minden üzletre nézve egyformán érvényesek és nem méltányos egyes nagyobb forgalommal is bíró üzletek különleges elbánása, akkor amikor a kisebb üzletek számára engedélyezett árak még a költségek fedezésére sem elégségesek. Az ipartársulat beadványt intézett az Árvizsgáló bizottsághoz, melyben ez eljárás ellen tiltakozott és kérte, hogy a f. é. május hó folyamán kérelmezett árakat az egész vonalon sürgősen léptesse életbe.

Az árak betartásának ellenőrzése. Sajátságos jelenetek voltak a színhelye a dunaparti Vigadó Kiosk. Két ur jelent meg, akik egy pohár fagylatot fogyasztottak és mikor azt kiűzték, kifogás tárgyává tették, hogy azért a főpincér 11—11 koronát számít. Ez ár felszámítására a kávést az az információ vezette, hogy értesült arról, az Okáb. a dunaparti üzleteknek ily árakat engedélyezett. Ez árakat az Okáb. pedig, nem tudjuk mi okból, nem tartotta szükségesnek a szokott módon a „Budapesti Közlelőny”-ben közzétenni. Amidőn ebből vita származott, a két ur megfenyegette a kávést, hogy hogyan fognak vele elbánni, miután ők az árvizsgáló bizottság előadói: dr. Bollemann törvényszéki bíró és dr. Mács Miklós törvényszéki jegyző. Anélkül,

hogy az ügy lényegéhez kritikát kívánák fűzni, nagyon sajátságosnak tartjuk, hogy ép azok az urak, akiknek leginkább módjukban áll esetleges kihágás esetén az eljárást megindítani, nyilvános helyen ily agresszív lépnek fel, a kávést megfenyegetik és az üzletet a látogató közönség előtt diszcreditálják. Hiszen minden bírói eljárásnak megvan a maga formája, előzetesen ítéleteket hozni minden vizsgálat és bírói eljárás nélkül talán még Kamerunban sem szokás. Szükségesnek tartjuk jelen eseményhez ezt a megjegyzést fűzni, hogy mielőtt az eljárás meg lett indítva, már is a napilapokban oly tendenciózus közlemények látnak napvilágot, melyek egy köztiszteltben álló polgártársunkat árdrágítónak minősít.

Tejmezériák. Tudvalevő, hogy a hatóságok által behozott kondenztejkészletek a legutóbbi napok folyamán csaknem teljesen elfogytak és újabbra egyelőre csak ígéreteink vannak. Ez a körülmény nagyon kinos helyzet elé állítja a kávésokat, akik a fennálló rendelkezések szerint üzemikben csak kondenztejet használhatnak. Tekintettel arra, hogy a közéleti hivatali intenció szerint a legközelebbi jövőben a tejforgalom felszabeditása tervezetik, kívánatos lenne, ha legalább átmenetileg a kávésiparnak megengednék, hogy bizonyos kontingentált mennyiségű természetes tejet használhassanak fel.

Pezsgőkiszolgáltatás. Egyes kartársak részéről panaszkodik tárgyává tetették az a körülmény, hogy a Törley cég egyes megrendeléseket nem szállított házhoz, hanem a megrendelőt hívta fel a megrendelt áru elvitelére. Ez ügyben az ipartársulat átirta a Törley céghez, mely azt a felvilágosítást adta, hogy tekintettel a rendelkezésre álló fuvarozási eszközök korlátozott számára, a megrendelt pezsgőt hetenként rendszeren egyszer gyűjtőfuvarral szállítják házhoz. Ha tehát egyes üzleteknek történetesen azonnal sürgősen kell a pezsgő, úgy, hogy a rendes heti gyűjtőfuvart nem várhatja be, akkor kénytelenek a vevőket arra kérni, hogy a szükséges mennyiséget közvetlenül hozassák el, mivel ily 10—12 üveges rendelés a mal fuvardíjakat nem bírja el.

Az új játékadó Bécsben. Julius hó 1-én Bécsben egy új játékadó lépett életbe. Minden kávéházban, klubban vagy egyéb nyilvános helyiségben a játékosok husz fillértől két koronáig terjedő játékadót (Spielabgabe) — a helyiség minősége szerint — köteles leftetni. A helyiség tulajdonosa a játék megkezdése előtt, adóellenőrzési szempontból, az adót egy bárca ellenében beszedi. Az új adó következtében a bécsi kávéházakban a vendégek száma jelentősen mecsappant, illetve, mint ugynevezett „Heimspielerek“, saját otthonukban folytatják megszokott játékaikat.

Horváth Nándor Löwenstein M. utóda.

Főüzlet: IV., Vámház-körut 4. Telefon: József 61—61 vagy József 39—19. Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodája, vendéglőinek és kávéházainak állandó szállítója. — Fióközlet: IV., Türr István-utca 7. Telefon: 11—48.

**Gundel Károly — a Royal-szálloda éttermeinek bér-
lője.** Mint értesülünk, a vendéglősiparnak kiváló tagja, Gundel Károly, szerződést kötött a „Royal“-szálloda rt.-gal, melynek alapján szeptember 15-én átveszi a szálloda éttermének, udvari kávéházának és cukrászdájának vezetését. Ismerve Gundel Károly nagyszerű képességeit, a „Royal“ helyiségeinek, melyek már eddig is közkedveltek voltak, a legfényesebb jövőt jósoljuk és tudjuk, hogy Gundel Károly rokonszenves egyénisége és fáradhatlan szorgalma, nem különben kiváló szak-képzettsége, a főváros legkeresettebb helyeinek egyikét fogja azt mihamar emelni. Nagyrabecslésünk és szeretetünk kíséri Gundel Károlyt tevékenységének új helyén.

A fényüzési forgalmi adó végrehajtása tárgyában ipartársulatunk beadványt intézett a Pénzügyminiszterhez, melyben a kávésipart érintő intézkedésekre vonatkozólag tettük meg javaslatainkat. A beadványban kértük, hogy azon berendezési tárgyak, amelyek a törvény értelmében fényüzési adó alá esnének, de amelyek a kávéházi üzem berendezéséhez tartoznak (billiárdok, virágok stb.), a törvény 7. §-a értelmében az adó alól mentesíttessenek, másrészt pedig jelöltessekn pontosan azok az ételek és italok, amelyeknek fogyasztása fényüzési adó alá esik. Kértük a fényüzési üzlet fogalmának meghatározásánál az ipari érdekelttség meghallgatását is és felhívtuk a miniszter figyelmét azon ipari érdekekre, amelyek ez adó életbe léptetése folytán legközelebről vannak érintve. E beadványt eljuttattuk a Kereskedelmi és Iparkamara-hoz és az Országos Iparegyesülethez is, amelyek közül az előbbi felhívást kapott a pénzügyminisztertől arra, hogy a végrehajtási utasítás tervezetét készítse elő. Bizunk a Kereskedelmi és Iparkamara kipróbált tárgyilagosságában, hogy iparunk jogos érdekei a végrehajtási utasításban figyelembe fognak vétetni.

A fagyalt árának újabb megállapítása. Ipartársulatunk folyó évi július 8-i kelettel 379/1920. sz. alatt a következő körlevelet küldötte szét:

Igen tisztelt Kartársak!

Az orsz. közp. árvizsgáló bizottság elnöke f. é. július 7-én kelt 10650/1920. Okáb. sz. rendeletével a kávéházi cikkek legmagasabb árának megállapításáról szóló 8980/1920. Okáb. sz. rendelet 1. § A pontjának azt a részét, mely szerint a fagyalt két (egyenként 4.5 dgr. súlyu) szeletben is kiszolgáltatható és a két szeletben kiszolgáltató fagyalt legmagasabb ára adagonként 10 korona, hatályon kívül helyezte és ehelyett akként rendelkezett, hogy a fagyalt, amennyiben szeletben kerül kiszolgálás alá, csak egy legalább 7 dgr. súlyu szeletben szolgáltatatható ki és e szelet fagyalt adagonkénti legmagasabb ára 8 korona.

Az idézett rendelet egyéb rendelkezéseit a jelen rendelet hatályukban nem érinti, így 5. pontjának első (az edényben, pohárban kiszolgáltató fagyalt és fagyaltból készült krémre vonatkozó) része továbbra is szintén változatlanul hatályban marad.

Ez a rendelet f. é. július hó 8-án lép életbe.

E rendelkezés folytán az ipartársulatunk által tagjaink részére kinyomtatott és az üzletekben kifizeszett árjegyzék-nyomtatványok megfelelően helyesbitendők.

Kartársi üdvözléssel

Dr. Havas Nándor s. k.
titkár.

Reiner Mór s. k.
elnök.

**A balatoni fürdőhelyeken levő kávéházak és étkező-
helyiségek árának szabályozása.** Somogy és Veszprém vármegyék kormánybiztosa 104/1920. sz. rendeletével a hatásköre alá tartozó fürdő- és üdülőhelyeken levő étkezőhelyiségekben felszámítható árakat a következőkben szabályozta:

1. feketekávé, legkevesebb 1 dl., szemes kávéból 2 drb. sacharinnal 3.— K
13 gr. cukorral 4.— "
2. tejeskávé, legkevesebb 2 dl., szemes kávéból készült feketekávé hozzáadásával, 2 drb. sacharinnal 4.— "
13 gr. cukorral 5.— "
3. tej, legkevesebb 2 dl., cukor nélkül 3.— "
cukorral 4.— "
4. aludttej, legkevesebb 2 dl. 3.— "
3 dl. 4.— "
5. kanna tea, legkevesebb 2.5 dl., 2 gr. tea felhasználásával, 1 cl. rum v. ¼ citrommal, 3 drb. sacharinnal 4.— "
vagy 13 gr. cukorral 5.— "
6. tea pohárban vagy csészében, legkevesebb 2 dl., 1 cl. rum v. ¼ citrommal, 2 drb. sacharinnal 3.— "
13 gr. cukorral 4.— "
A kanna és pohár tea árából, ha a fogyasztó azt rum vagy citrom nélkül kívánja, egy koronát kell leszámítani;
7. csokoládé 1.5 dl. tejjel készítve 8.— "
8. kakaó 1.5 dl. tejjel készítve 8.— "
9. málnaszörp, legkevesebb 2 dl. szikvizből 4 dgr. szörp felhasználásával 6.— "
10. limonádé, legkevesebb 2 dl. szikvizből fél citrom hozzáadásával és 13 gr. cukorral 6.— "
11. fagyalt vagy fagyaltból készült krém, legalább 1 dl. ürtartalmu edényben 10.— "
szeletben (legalább 7 dg.) 8.— "
12. főtt tojás (hig vagy kemény, héjában vagy pohárban) drb.-ként 4.50 "
13. túlkörtojás drb.-ként 5.50 "
14. tojásrántotta drb.-ként 5.50 "
15. sonka, legalább 12 dg., aspik v. tormával 40.— "
16. szalami, téli, legkevesebb 5 dg. 24.— "
17. szardínia darabonként 7.— "
18. vaj, legkevesebb 2 dg. 4.— "
19. méz, legkevesebb 2 dg. 4.— "
20. jam, legkevesebb 5 dg. 4.— "

Ha ezeket az árakat a fővárosi üzemek számára megállapított árakkal összehasonlítjuk, azt látjuk, hogy dacára annak, hogy cukornak üzemi célokra való felhasználása tilos, és tilalmat a balatoni kormánybiztos nem vette figyelembe, minthogy egy adag (13 gr.) cukor árát egy koronában állapította meg. Emellett e fürdőhelyeken a kanna tea, a budapesti 3 koronás árral szemben, 4 koronában, a pohár tea 2.50-el szemben 3 koronával, csokoládé 7 koronával szemben 8 koronában, limonádé 5 helyett 6 koronában állapították meg. A tejtermékek árai is átlag egy koronával magasabban lettek megállapítva, mint a budapesti étkezési üzemek árai. Nem tudjuk megérteni ezt a különleges ármegállapítást, minthogy a budapesti üzemek vitélének költségei és az anyagok beszerzési ára legalább is olyan magas, mint a fürdőhelyeken levő üzemek hasonló költségei. Ezt annál is inkább szó tárgyává kell tennünk, miután tudomásunk szerint ez árakat ép azok az urak vizsgálták felül és hagyták jóvá, akik a budapesti kávéházak árszabályozását készítették.

A Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársasága tőkét emel.

Mely okok és körülmények vezették kartársainkat e részvénytársaság megalapítására, részleteznünk felesleges. Ugyancsak nem szükséges ismertetnünk azokat az előnyöket és jó szolgáltatásokat, melyeket ez intézményünk rövid fennállása alatt kartársainknak tett. Ezt minden kartársunk, aki mint vevő és mint üzletember, részvénytársaságunkkal nexusba jutott, meg fogja erősíteni.

A kezdet nehézségeit leküzdve, a részvénytársaság fejlődésének új stádiumába jutott. — Tovább akar fejlődni, terjeszkedni, hogy a jövőben minél teljesebb mértékben bocsáthassa rendelkezésre kartársainknak azokat az előnyöket és szolgáltatmányokat, amelyekre a jelen, még mindig nehéz beszerzési viszonyok mellett szükségük van.

Természetesen, mint mindenhez, ehhez is pénzre van szükségünk. Bár ezt a szükséges pénzt más — érdekeletlen — oldalról is felajánlották, azonban a részvénytársaság nem akarja az intézmény függetlenségét más érdekek szolgálatában kockára tenni és e végből a következő felhívással fordult a kartársakhoz:

Igen tisztelt Kartárs!

A Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársasága fejlődésének új fázisához érkezett, amennyiben elhatározta, hogy az eddigi tapasztalatok alapján és a jövő feladataira kellő mértékben előkészülve, alaptőkéjét 7500, darabonként 200 korona névértékű új részvény kibocsátása által 25 millió koronára emeli fel. A tőkeemelésre a részvénytársaság igazgatóságát az a meggyőződés vezette, hogy a forgalmi és gazdasági viszonyok javultával szükségessé válik, hogy üzletkörét a kávéipar minden ágára kiterjessze, tekintettel arra, hogy csak ily módon leszünk képesek versenyképességünket fenntartani és biztosítani. Azt akarjuk, hogy

A Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársaságának K Ö Z L E M É N Y E I

Tekintettel arra, hogy az eddig szétosztott 4 vagon iparsó távolról sem fedezi azon tagjaink szükségletét, akik a fagyaltot házilag készítik, hosszabb utánjárással sikerült további egy vagon iparsó kiutalását kieszközölni. Felkérjük tehát azon tagjainkat, kik házilag készítenek fagyaltot, hogy igényüket haladéktalanul jelentsék nálunk be, hogy a szétosztásnál rájuk tekintettel lehessünk. Megjegyezni kívánjuk, hogy ezen előjegyzéseket csak feltételeesen fogadjuk el és elsősorban azon tagjainkat látjuk el, kik iparsót még egyáltalán nem kaptak.

A tűzifaszállítás közvetítését augusztus 1-től a Kávésok Ipartársulata látja el, kérjük tehát igen tisztelt tagjainkat, hogy tűzifa szállítása ügyében a jövőben az Ipartársulathoz szíveskedjenek fordulni.

Felhívjuk tagjaink figyelmét a nálunk raktáron levő likőrökre, rumra és cognacra, melyeket, mivel azokat régebben vásároltuk, a jelenlegi gyári árakon alul árusítjuk. Amennyiben tehát likőrökben, rumban és cognac-

kartársaink a részvénytársaság által minden irányban jól és olcsón láttassanak el, hogy ily módon e cikkeikkel való ellátásnál — mindenekelőtt — nem a közvetítő kereskedők üzleti érdeke, de a kávéipar érdekei legyenek elsősorban figyelembe véve.

Ez okból részvénytársaságunk alaptőkéjének fel-emelését elsősorban részvényeseink, valamint kartársaink körében kívánjuk biztosítani, hogy ily módon teljes függetlenségünk minden irányban biztosítva legyen. A kartársak meg lehetnek győződve arról, hogy a szükséges tőkét az igazgatóság bármely idegen érdekeltségtől könnyen megszerezhetné, azonban súlyt helyezünk arra, hogy az új részvények, úgy mint az eddigiek is, kartársaink körében nyerjenek elhelyezést.

A részvényjegyzés záró határideje 1920 augusztus 20-ika, a jegyzési ívek a részvénytársaság címére: VIII József-körut 38, III. em. 17. küldendők be, a befizetés akár közvetlenül a részvénytársaság pénztáránál, akár póstatakarékpénztár útján eszközölhető.

Azon kartársaink jegyzését megkönnyítendő, akik jelenleg nagyobb összegű készpénzzel nem rendelkeznek, a részvények lefizetésére azt a könnyítést kívánjuk életbeléptetni, hogy a részvények vételárából a névérték 30%-a és részvényenként 20 korona kezelési költség, vagyis összesen 80 korona fizetendő a jegyzés alkalmával, míg a további 70% befizetése iránt a részvénytársaság igazgatósága határoz.

Akik a részvényjegyzéskor az első részletet be nem fizetik, azok jegyzése hatálytalanítható. Akik pedig a későbbi részleteket levélbeli felhívásra és a keresk. törvény 170. §-ában előírt hírlapi felhívásra sem fizetik be, jegyzett részvényeik tekintetében minden jogukat, ugyancsak összes befizetéseiket a tartalékalap javára elvesztik.

Tűljegyzés esetén az igazgatóságnak jogában áll a jegyzett részvényeket minden további indokolás nélkül részben vagy egészben törölni, amikor is a törölt részvényekre történt befizetések 3%-os betéti kamattal a társaság által visszatérítetnek.

Az új részvények elkészültéig ideiglenes részvényjegyeket adunk ki, melyeket a teljes befizetés után végleges részvényekre cserélünk be.

Tisztelettel kérjük t. részvényeseinket és kartársainkat, hogy a fent közölt feltételek alapján kibocsátandó részvényeiket jegyezni szíveskedjenek.

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársasága.

ban tagjainknak szükségletük van, úgy azt okvetlenül nálunk fedezzék, mert ezen árut ma olcsóbban sehol beszerezni nem lehet,

Málnaszörp, prima minőségű, kg.-ja 80 korona.

Megérkezett a hírneves Répcelaki *Trapista sajt*, melyet lehetőleg állandóan igyekezni fogunk készleten tartani. Kg.-ja 90 korona.

Miután tagjaink egy része részvényeit nem vitte még el, ezután ismételtelen felszólítjuk e tagjainkat, a részvények mielőbbi átvételére.

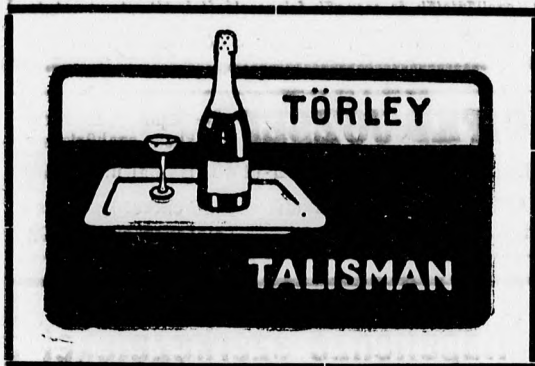
Raktáron levő áruk:

Étolaj	Cognac 40%-os
Gyufa	Rum 40%-os
Vegyés gyümölcsiz	Pezsőg Trans. Francois
Málnaszörp	Kontusovska likőr
Cacao De Jongs	Cognac Tokaji 1 l.
Tea Pecoe Suong	Altwater Gessler 1 l.
Kávé pörkölt	Zwack likőrök
Kávé Santos	Gottschlig likőrök

Irodai és üzleti órák d. e. 8-2-ig.

COGNAC

CZUBA DUROZIER & Cie
FRANCIA COGNAC-GYÁR PROMONTOR
ALAPITTATOTT 1884

Igen jó minőségű **Ó-BOROK** hordókban
fehér és vörös 50 literetől
fölfelé házhoz szállítja: **Nösner János** bor-
nagykereskedő VIII., Csokonay-u. 8. Tel.: József 51-50

FIGYELJÜNK

HAZAI IPAR WÉDJEGY. Piatnik Nándor és fia budapesti magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára! WÉDJEGY. HAZAI IPAR

Óvakodjunk a rossz utánzásoktól

Magyar játékkártyagyár r.-t.
Piatnik Nándor és fiai
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17
Telefon: József 10-63.
Alapított: 1824

**Parafadugók, kénlap
és borderitőszerek,**

valamint az összes pincegazdászati
cikk legjutányosabb beszerzési forrása

NAGY IGNÁC

Budapest, VII., Károly-körút 9,
Telefon: József 115-15.

ÉTLAPOK ————— valamint mindennemű kávéházi- és
éttermi **nyomatványok** pontos
MENU-KÁRTYÁK és izléses kivitelben készülnek a
„HALADÁS” NYOMDÁBAN, V., ÜGYNÖK-U. 24.

TRADE MARK

BORHEGYI F. BORKERESKEDÉS

Budapest, V. Gizella-tér 4. (Saját ház.)
Pincék: Budafokon és V. Gizella-tér 4.
Telefon: 35-79
Fióközllet: V. Egyetem-u. 2. Telefon 10-50

VÉDJEGY

Borhegyi bor

*Ajánlja a legjobb francia és magyar pezsgőket-
cognacot és likőröket gyári áron. Belföldi borai,
az első hírneves bortermelőktől a legjutányosabb
áron. Vidéki rendelések pontosan teljesíttetnek.*

Eladó 4 drb Szeiffert-asztal

köztük egy fordító, rézverettel, új állapotban
5/4 márványlappal. ☞ Megtekinthető:

Vass A. Lajosnál, Budai Corso Kávéház Pálffy-tér

Az „ARTESIA” részvénytársaság

ILONA

ÜDÍTŐ VIZE legyen mindennapi italod!
Megrendelhető az „ARTESIA” r. t.-nél Budapest
Telefon: József 92-26

„AMBRA” egyesült likörgyárak és gyümölcslepárló rt.

Gyártelep BUDAFOK.

Közp. iroda Budapest,

VIII., Kenyérmező-u. 6.

Telefon: József 22-47.

Ajánl mindennemű likőröket, rumot, kisüsti törkölyt
és szilvoriumot. Legfigyelmesebb kiszolgálás!

HIRDETŐK FIGYELMÉBE!

Barta Manó, lapunk szerkesztője, hirdetések az összes lapok részére eredeti árak mellett pontosan és jutányosan közvetít. Kérjük kartársainkat, hogy szükség esetén forduljanak lapunk kiadóhivatalához: VI., Teréz-körút 24/a. Telefon 68-15.

IPARSÓ fagyalt, jegeskávé, hideg készítmények előállításánál a jég szállítására, valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérdésközlésre díjmentesen nyújt. **A Magyar Sójövedék Vezérügynöksége**

Iparososztály:

Budapest, V., Váci-körút 32 Tel. 73-40

ALKALMI VÉTEL!

Teljesen új tüzhelyek és téasztütők eredeti Senking-féle gyártmányok, vendéglők és cukrászdák részére, kaphatók:

Farkas és Társa speciális lakatosáru gyárában
Budapest, VI., Lohel utca 8 sz.

Rákosi Kálmán

szállodai, vendéglői és kávéházi adás-vételi
ügynökségi irodája

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 82
Telefon: József 60-34

Szkmabeli transzaksiók és
bankkölcsonök közvetítése.

FEIGL LÁSZLÓ *hat. eng.* Villany *felszerelési és jókarbantartási vállalata*

Elvállal kávéházak, vendéglők, szállodák villágításának, szellőztetőik és csengők felszerelését és jókarbantartását
Budapest, VI., Hegedüs Sándor-utca 7.

CIFKA JÓZSEF sör- és pincegazdászati :: cikkek szaküzlete ::

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 48 (Hajnal-u. sarkán)

Ajánlja minden e szakmába vágó cikkekkel dusan
felszerelt raktárát. Telefonszám: 28-92.

Napellenző szerkezeteket

redőnyöket

a legmodernebb kivitelben

készít és javít

Stern Ernő és Társa
ipartelepe

Budapest, IX., Telep-utca 80

■ PAPIRSZALVÉTA ■

kávéházi és éttermi

a legolcsóbb árban beszerezhető

BERKOVITS KÁROLYNÉ

Hektograf sokszorosító, éttermi, kávéházi, cukrászpapír és szalvéta raktára
BUDAPEST VII. SIP-U. 4. Telefon J. 106-67

ZWACK

Unicum
Cherry Brandy
Cordial Medoc

Prunelle
Cacao Chouwa
Curacao Triple Sec

Royal Orfeum Köruti étterme

(VII., Erzsébet-körút 33.)

Konyhája kitűnő!

Elsőrangú ebéd vacsora

Royal-Redoute

VII., Erzsébet-körút 33.

Művészi táncattrakciók 1/2, 10-11-ig
Két zenekar.

Francia konyha. :: Elsőrendű italok.
Az előkelő világ szórakozóhelye.
Nyitva este 8 órától záróráig.

Royal Orfeum művészsobája

(VII., Hársfa-utca 36.)

Kitűnő ebéd és vacsora.
Művészek találkozóhelye.
Este cigányzene.